



שְׂרִיָּא בִּיה חֶסֶד, דְּכִתִּיב, (תהלים פט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם  
חֶסֶד יִבְנֶה וְגו'. וְלֹא יִכִּיל לְאַתְבְּנָאָה, אִי לֹא  
אֲשַׁתְּכַח דְּכַר וְנוֹקְבָא.

וְכִתִּיב וְחֶסֶד יִי מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו.  
יִרְאָיו כְּלָלָא דְאָדָם. דְּכַר אַחַר וְחֶסֶד יִי  
מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם, אֲלִין אֵינּוֹן פְּהֵגִי דְאֵתוּ  
מִסְטָרָא דְחֶסֶד, וְאַחְסִינוּ אַחְסָנָא דַּא דְנַחֲתִית  
מְעוֹלָם דְלַעֲיִלָא לְעוֹלָם דְלַתְתָּא. עַל יִרְאָיו,  
פְּהֵגִי דְלַתְתָּא, דְכִתִּיב, (ויקרא טז) וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד  
בֵּיתוֹ לְאַתְפַּלְלָא בְּכָלֵלָא דְאָדָם. וְצַדִּיקְתּוֹ לְבָנֵי  
בָנִים, מִשׁוּם דְזָכָה לְבָנֵי בָנִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,  
אִי הָכִי, מַהוּ וְצַדִּיקְתּוֹ, וְחֶסֶדוֹ מִיבְעֵי לֵיה.

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, הֵינְנוּ רַזָּא דְתַנְיִנָן בְּזֵאת,  
(בראשית ב) פִּי מֵאִישׁ לִקְחָה זֹאת. וְכִתִּיב  
(בראשית ב) לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה, וְזֹאת אֲתַפְּלִילָת  
בְּאִישׁ, דְּהֵינְנוּ חֶסֶד, וְזֹאת נוֹקְבָא. חֶסֶד דְּכַר.  
וּבְגִין כְּף דְּכַר דְאֵתִי מִסְטָרָא דְחַוּוּרָא דַּא, אֲקָרִי  
חֶסֶד. וְזֹאת אֲתַקְרִי צַדִּיק, דְאֵתִיא מִסְטָר  
סוּמָקָא. וּבְגִין כְּף אֲקָרִי אִשָּׁה. וְהֵינְנוּ דְכִתִּיב  
וְצַדִּיקְתּוֹ, מָאִי וְצַדִּיקְתּוֹ. צַדִּיקְתּוֹ דְחֶסֶד, בַּת זוּגוּ,  
דְאֵתְבַסְמָא דַּא בְדָא. וּבְגִין כְּף תַּנְיִנָן, כָּל כְּהֵן  
שְׂאִין לוֹ בַּת זוּג, אָסוּר בְּעַבּוּדָה, דְכִתִּיב וְכִפֹּר  
בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשׁוּם דְלִית שְׂכִינְתָא שְׂרִיא,  
בְּמֵאן דְלֹא אַנְסִיב, וְכִתִּיב בְּעֵינֵי יִתִּיר  
מִכָּל שְׂאָר עַמָּא, לְאַשְׂרִיָּא בְּהוּ שְׂכִינְתָא. וְכִיּוֹן  
דְשָׂרְת בְּהוּ שְׂכִינְתָא, שְׂרִיא בְּהוּ חֶסֶד, וְאַקְרוּן  
חֲסִידִים. וּבְעֵינֵי לְבָרְכָא עַמָּא, הָדָא הוּא דְכִתִּיב  
(תהלים קמה) וְחֲסִידֵיךָ יִבְרַכּוּכָה. וְכִתִּיב, (דברים לג)  
תִּמְיִךָ וְאוּרִיךָ לְאִישׁ חֲסִידֵךָ. וּמִשׁוּם דְכִתִּיב  
אֲקָרִי חֲסִיד, בְּעֵי לְבָרְכָא. וּבְגִין כְּף כְּתִיב, דְּכַר  
אֶל אֶהְרֵן וְאֶל בְּנָיו לְאִמֹר כֹּה תִבְרַכּוּ. מָאִי  
שְׂכֵהן נִקְרָא חֲסִיד, צְרִיךְ לְכַרְף. וּמִשׁוּם כְּף כְּתוּב, דְּכַר אֶל

שְׂנִקְרָא אָדָם, שׁוּרָה בּוּ חֶסֶד,  
שְׂפַתּוֹב (שם פט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד  
יִבְנֶה וְגו'. וְלֹא יִכִּיל לְהַבְנוֹת אִם  
לֹא נִמְצָא זְכָר וְנוֹקְבָא.

וְכִתִּיב (תהלים קג) וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם  
וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו. יִרְאָיו - כְּלָל  
שֶׁל אָדָם. דְּכַר אַחַר וְחֶסֶד ה'  
מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם - אֵלֶּה אוֹתָם  
כְּהֵנִים שְׂבָאוּ מִצַּד הַחֶסֶד, וְיִרְשׁוּ  
יִרְשֵׁה זֶה שְׂרִירָה מְעוֹלָם שְׂלַמְעֵלָה  
לְעוֹלָם שְׂלַמְטָה. עַל יִרְאָיו -  
כְּהֵנִים שְׂלַמְטָה, שְׂפַתּוֹב (ויקרא טז)  
וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ, לְהַתְּפַלֵּל  
בְּכָלֵל שֶׁל אָדָם. (שם) וְצַדִּיקְתּוֹ לְבָנֵי  
בָנִים, מִשׁוּם שְׂזָכָה לְבָנֵי בָנִים.  
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם כְּף, מַהוּ  
וְצַדִּיקְתּוֹ? וְחֶסֶדוֹ הִיא צְרִיךְ לוֹ  
לְהִיּוֹת!

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, הֵינְנוּ סוּד  
שְׂשִׁנְנוּ בְּזֵאת, (בראשית ב) כִּי מֵאִישׁ  
לִקְחָה זֹאת. וְכִתִּיב לְזֹאת יִקְרָא  
אִשָּׁה. וְזֹאת נְכַלְלָה בְּאִישׁ, שְׂהֵינְנוּ  
חֶסֶד, וְזֹאת נִקְבָּה. חֶסֶד זְכָר.  
וּמִשׁוּם כְּף זְכָר שְׂבָא מִצַּד הַלְּבָן  
הַזֶּה, נִקְרָא חֶסֶד. וְזֹאת נִקְרָאת  
צַדִּיק, שְׂבָאָה מִצַּד אָדָם, וּמִשׁוּם  
כְּף נִקְרָאת אִשָּׁה. וְהֵינְנוּ מַה  
שְׂפַתּוֹב וְצַדִּיקְתּוֹ. מַה זֶה וְצַדִּיקְתּוֹ?  
צַדִּיקְתּוֹ שֶׁל חֶסֶד, בַּת זוּגוּ,  
לְהַתְּבַשֵּׁם זֶה בְּזֵה. וּמִשׁוּם כְּף  
לְמַדְנוּ, כָּל כְּהֵן שְׂאִין לוֹ בַּת זוּג,  
אָסוּר בְּעַבּוּדָה, שְׂפַתּוֹב וְכִפֹּר  
בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשׁוּם שְׂאִין  
שְׂכִינָה שׁוּרָה בְּמִי שְׂלֹא נִשְׂא  
אִשָּׁה, וְכִתִּיב צְרִיכִים יוֹתֵר מִכָּל  
שְׂאָר הָעָם לְהַשְׁרוֹת בְּהֵם שְׂכִינָה.  
וְכִיּוֹן שְׂשׁוּרָה בְּהֵם שְׂכִינָה, שׁוּרָה  
בְּהֵם חֶסֶד, וְנִקְרָאִים חֲסִידִים,  
וְצְרִיכִים לְכַרְף אֶת הָעָם. זֶהוּ  
שְׂפַתּוֹב (תהלים קמה) וְחֲסִידֵיךָ  
יִבְרַכּוּכָה. וְכִתִּיב (דברים לג) תִּמְיִךָ  
וְאוּרִיךָ לְאִישׁ חֲסִידֵךָ. וּמִשׁוּם  
אֶהְרֵן וְאֶל בְּנָיו לְאִמֹר כֹּה תִבְרַכּוּ.



טעמא. משום דאקרון חסידים, וכתיב  
וּחְסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה.

בה תברכו את בני ישראל אמור להם, פה  
תברכו, בלשון הקדש. פה תברכו,  
ביראה. פה תברכו, בענוה. אמר רבי אבא,  
פה תברכו, תאנא, האי צד"ק אתקרי כ"ה,  
דכל דינין מתערין מפ"ה (ג"א מניח), והיינו דאמר  
רבי אלעזר, מהו מפה (ס"א רבה) רבה. כלומר,  
מפה מן פה. וכתיב (שמות ז) והנה לא שמעת עד  
כ"ה, פמה דאגזים משה. וכתיב (שמות ז) בזאת  
תדע פי אני יי, וכלא חד, וכתיב (שמות ז) ולא  
(דף קמ"ד ע"א) שת לבו גם לזאת, דזמינא לחרבא  
ארעיה.

ומהאי פ"ה מתערין דינין. ומדאתחבר עמה  
חסד, אתבסמת. ובגין כך, אתמסר דא  
לכהן, דאתי מחסד, בגין דתתברך ונתבסם  
כ"ה, הדא הוא דכתיב פה תברכו, כלומר,  
אף על גב דהאי כה אשתכחת בדינין, תבסמון  
לה, ותברכו לה, דכתיב פה תברכו את בני  
ישראל, תברכו בהאי חסד לכ"ה, ותבסמון  
לה לקבליהו דישראל, בגין דלא ישתפחוון  
בה דינין.

הדא הוא דכתיב פה תברכו את בני ישראל  
אמור להם. אמרו לא כתיב, אלא אמור,  
לאפקא משרבו הפריצים, דלא מפרסמין  
מלה, דהא לא אתפקדו לפרסמא שמא,  
משמע דכתיב אמור להם. אמור סתם. דבר  
אחר אמור פיון דכתיב פה תברכו, אמאי לא  
כתיב תאמרו. אלא תני רבי יהודה, אמור להם.  
זכו להם, לא זכו אמור סתם.

רבי יצחק פתח, (דניאל י) וראיתי אני דניאל לבדי  
את המראה והאנשים אשר היו עמי לא  
ראו את המראה וגו'. וראיתי אני דניאל לבדי.

מה הטעם? משום שנקראים  
חסידים, וכתיב וּחְסִידֶיךָ  
יְבָרְכוּכָה.

בה תברכו את בני ישראל אמור  
להם. פה תברכו - בלשון הקדש.  
פה תברכו - ביראה. פה תברכו  
- בענוה. אמר רבי אבא, פה  
תברכו - למדני, הצדק הזה נקרא  
כ"ה, שכל הדינים מתעוררים  
מכ"ה (ממנו), והיינו מה שאמר רבי  
אלעזר, מה זה מפה (שבה) רבה?  
כלומר, מפה מכה. וכתיב (שמות ז)  
והנה לא שמעת עד כ"ה, כמו  
שהפחיד משה. וכתיב בזאת תדע  
פי אני ה', והכל אחד. וכתיב ולא  
שת לבו גם לזאת, שהזמינה  
להחריב את ארצו.

מהכ"ה הזאת מתעוררים  
הדינים, ומשהתחבר עמה חסד,  
מתבשמת. ומשום כך נמסר זה  
לכהן שפא מחסד, כדי שתתברך  
ותבשם כ"ה. זהו שכתוב פה  
תברכו. כלומר, אף על גב שהכה  
הזאת נמצאת בדינים, תבשמו  
אותה ותברכו אותה, שכתוב פה  
תברכו את בני ישראל. תברכו  
בחסד זה את כ"ה, ותבשמו  
אותה מול ישראל, כדי שלא  
ימצאו בה דינים.

זהו שכתוב פה תברכו את בני  
ישראל אמור להם. לא כתיב  
אמרו, אלא אמור, להוציא  
משרבו הפריצים שלא מפרסמים  
דבר, שהרי לא הצטוו לפרסם  
השם, משמע שכתוב אמור להם.  
אמור סתם. דבר אחר אמור -  
פיון שכתוב פה תברכו, למה לא  
כתיב תאמרו? אלא שנה רבי  
יהודה, אמור להם, זכו - להם.  
לא זכו - אמור סתם.

רבי יצחק פתח, (דניאל י) וראיתי  
אני דניאל לבדי את המראה  
והאנשים אשר היו עמי לא ראו  
את המראה וגו'. וראיתי אני



דניאל לבדי? ! והרי שנינו, הם נביאים, והוא לא נביא, ומי הם? חגי זכריה ומלאכי. אם כך, נעשה קדש חל, והרי פתוב לא ראוי, למה פחדו? ובדניאל פתוב וראיתי אני, ולא פחד, והוא לא נביא, הרי חל קדש?

אָלָא כָּךְ לַמְדֵנוּ, כְּתוּב (תהלים כו) אִם תַּחֲנֶנָּה עָלַי מַחֲנֶנָּה לֹא יִירָא לִפְנֵי אִם תִּקְוֶם עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ. בְּזֹאת, זֶה שְׁאֲמַרְנוּ. זֹאת חֶבֶל חֶלְקוֹ לִירֵשׁ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ נִקְמוֹת. וְשִׁנִּינוּ, עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת דָּוִד מִרְפָּכָה קְדוּשָׁה עִם הָאֲבוֹת, פְּתָרִים עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים שֶׁל הַכֹּל, שִׁירְשׁוּ הָאֲבוֹת. וְלַמְדֵנוּ שְׁדוּד הוֹרֵשׁ מַלְכוּת לְבָנָיו, וּבִמְקוֹם מַלְכוּת הָעֲלִיוֹנָה הַתַּחֲזֵק וִירֵשׁ הוּא וּבָנָיו מַלְכוּת זוֹ שְׁלֹא תַעֲבֹר מִשְׁלֹטוֹנָם לְדוּרֵי דוּרוֹת.

וְלַמְדֵנוּ, בְּשַׁעַת שְׁפָתַי הַמַּלְכוּת הַזֶּה הַתְּעוֹרֵר לְבָנֵי דָוִד, אֵין מִי שִׁיעֲמַד לְפָנָיו. וְרֵאִיתִי אֲנִי דְנִיָּאל לְבָדִי אֶת הַמְּרָאָה, מִשׁוּם שְׁמַבְנֵי דָוִד הִזָּה, שְׁפָתוֹב (דניאל א) וַיְהִי בְּהֵם מַבְנֵי יְהוּדָה דְנִיָּאל חֲנַנְיָה וְגו'. וְהוּא רָאָה וְשָׂמַח בְּזֶה שֶׁהוּא מַצֵּד יִרְשֵׁת חֶלֶק חֶבֶל אָבִיו, וּמִשׁוּם שֶׁהִזָּה שְׁלוֹ הוּא סָבֵל, וְאַחֲרֵים לֹא סָבֵלוּ. שְׁאֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּשַׁעַת שֶׁהַכֹּהֵן הַזֹּאת מִתְּעוֹרֶרֶת בְּדִינָיָה, לֹא יִכּוּלִים בְּנֵי הָעוֹלָם לַעֲמַד לְפָנָיָה.

וּבְשַׁעַת שֶׁהַכֹּהֲנִים פּוֹרְשִׁים יְדִיָּהֶם, שְׁבָאִים מַחֲסָד, מִתְּעוֹרֵר חֲסֵד שְׁלֹמְעֵלָה וּמִתְּחַבֵּר בְּכֹהֵן הַזֹּאת, וּמִתְּבַשְׂמֵת וּמִתְּבַרְכֵת בְּפָנִים מְאִירוֹת לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל, וּמַעֲבִירִים מֵהֶם דִּינִים. זֶהוּ שְׁפָתוֹב כֶּה תְּבַרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אֶת שְׂאֵר הָעַמִּים. בְּגִלְגָל כֶּהן וְלֹא אַחֵר. כֶּהן, פְּדִי שִׁיתְעוֹרֵר הַפְּתֹר הַזֶּה שְׁלוֹ, חֲסֵד, עַל יְדוֹ, שְׁנִקְרָא חֲסִיד, שְׁפָתוֹב (דברים לו) לֹאִישׁ חֲסִידֶךָ. וְהוּא

וְהָא תְּנִינָן, אֵינְהוּ נְבִיאִי, וְאֵיהוּ לָאוּ נְבִיא, וּמֵאֵן נִינְהוּ. חֲגִי זְכַרְיָה וּמְלָאכִי. אֵי הָכִי, אֲתַעֲבִיד קְדֵשׁ חוֹל, וְהָא כְּתִיב לֹא רָאוּ, אֲמַאי דְּחִילוֹ. וּבְדִנִיָּאל כְּתִיב וְרֵאִיתִי אֲנִי, וְלֹא דְּחִיל. וְאֵיהוּ לָאוּ נְבִיא, הָא חוֹל קְדֵשׁ.

אָלָא הָכִי תֵאנָא, כְּתִיב (תהלים כז) אִם תַּחֲנֶנָּה עָלַי מַחֲנֶנָּה לֹא יִירָא לִפְנֵי אִם תִּקְוֶם עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ. בְּזֹאת, הָא דְּאֲמַרְן זֹאת עַדְבָּא חוֹלְקִיָּה, לְאַתְחַסְנָא, וְלִמְעַבְדַּ לִּיהַ נּוֹקְמִין. וְתֵנָא, עֲבִיד קְדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא לְדָוִד, רְתִיכָא קְדִישָׁא עִם אֲבֵהֶתָא, פְּתָרִין עֲלֵאִין קְדִישִׁין דְּכֻלָּא, דְּאַחְסִינוּ אֲבֵהֶתָא. וְתֵאנָא, מְלָכוּת יְרִית דָּוִד לְבָנוֹי בְּתָרוּי. וּבְאַתָר מְלָכוּת דְּלַעֲיָלָא, אֲתַקְרַף, וְאַחְסִין הוּא וּבָנוֹי מְלָכוּת דָּא, דְּלֹא אַעֲדִי מִשְׁוֹלְטָנְהוֹן לְדָרֵי דָרִין.

וְתֵאנָא, בְּשַׁעַתָּא דְּהֵאִי כְּתָרָא דְּמַלְכוּתָא אֲתַעֲר לְבָנוֹי דְּדָוִד, לִית מָאֵן דְּקָאִים קָמִיָּה. וְרֵאִיתִי אֲנִי דְנִיָּאל לְבָדִי אֶת הַמְּרָאָה, מִשׁוּם דְּמַבְנֵי דְּדָוִד הָזֶה, דְּכְתִיב, (דניאל א) וַיְהִי בְּהֵם מַבְנֵי יְהוּדָה דְנִיָּאל חֲנַנְיָה וְגו'. וְהוּא חָמָא וְחֲדִי בְּהֵאִי דְּהוּא מַסְטֵר אַחְסַנְתַּ חוֹלְקָא עַדְבָּא דְּאַבּוּי, וּמִשׁוּם דְּהוּא דִּילִיָּה הוּא סָבֵל, וְאַחֲרֵינֵי לֹא סָבֵלִי. דְּאֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּשַׁעַתָּא דְּהֵאִי כ"ה אֲתַעֲר בְּדִינָוִי, לֹא יִכּוּלִין בְּנֵי עֲלָמָא לְמִיקָם קָמִיָּה.

וּבְשַׁעַתָּא דְּפָרְסִין פְּהֵנִי יְדִיָּהוּ, דְּאַתְיִין מַחֲסָד, אֲתַעֲר חֲסֵד דְּלַעֲיָלָא, וְאַתְחַבֵּר בְּהֵאִי כֶּה, וּמִתְּבַסְמָא וּמִתְּבַרְכָא בְּאַנְפִין נְהִירִין לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאַתְעֲדִי מְנַהוֹן דִּינִין, הָדָא הוּא דְּכְתִיב כֶּה תְּבַרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא לְשְׂאֵר עַמִּין. בְּגִין כֶּהן פְּהֵן, וְלֹא אֲחֵרָא. כֶּהן בְּגִין דִּיתַעֲר הָאִי כְּתָרָא דִּילִיָּה חֲסִיד, עַל יְדוּי, דְּאַקְרִי פְּדִי שִׁיתְעוֹרֵר הַפְּתֹר הַזֶּה שְׁלוֹ, חֲסֵד, עַל יְדוֹ, שְׁנִקְרָא חֲסִיד, שְׁפָתוֹב (דברים לו) לֹאִישׁ חֲסִידֶךָ. וְהוּא



### נשא - קמ"ו ע"א

חֲסִיד, דְּכַתִּיב, (דברים לג) לְאִישׁ חֲסִידֶךָ. וְהוּא אֲתִי  
מְסֻטָּא דְחֶסֶד. וְכַתִּיב (תהלים קמה) וְחֲסִידֶיךָ  
יְבָרְכוּכָה, אֶל תִּקְרִי יְבָרְכוּכָה, אֶלֹא יְבָרְכוּ  
כ"ה. כֹּה תְבָרְכוּ, בְּשֵׁם הַמְּפֹרָשׁ. כֹּה תְבָרְכוּ,  
בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.

תַּאנָּא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשַׁעֲתָא דְכַהֲנָא  
דְּלַתְתָּא קָם וּפְרִיס יְדוּי, כָּל פְּתָרִין  
קְדִישִׁין דְּלַעֲיָלָא מִתְעַרְוּן, וּמִתְתַּקְנִין  
לְאַתְּבָרְכָא, וְנִהְרִין מְעוּמָקָא דְבִירָא, דְּאַתְּמַשְׁךְ  
לְהוּ מַהֲהוּא עוּמָקָא דְנַפְקָא תְדִיר, וְלֹא פְסִיק  
בְּרַכָּאן דְנִבְעִין, מְבוּעִין לְכַלְהוּ עַלְמִין  
וּמִתְבָּרְכִין וּמִתְשַׁקְּיִין מִכְּלָהוּ.

וְתַאנָּא, בְּהֵוּא זְמָנָא, לְחִישׁוּתָא וּשְׁתִּיקוּתָא  
הוּי בְּכָל עַלְמִין. לְמַלְךְ דְּבַעֲי  
לְאַזְדוּוּגָא בְּמִטְרוּנִיתָא, וּבַעֲי לְמַעַל לָהּ  
בְּלַחֲשׁוּי, וְכָל שְׁמַשִּׁין מִתְעַרְוּן בְּהֵוּא זְמָנָא  
וּמִתְלַחֲשִׁין, הָא מְלָכָא אֲתִי לְאַזְדוּוּגָא  
בְּמִטְרוּנִיתָא. מָאן מִטְרוּנִיתָא. דָּא כְּנַסְתָּ  
יִשְׂרָאֵל. מָאן כְּנַסְתָּ יִשְׂרָאֵל. כְּנַסְתָּ יִשְׂרָאֵל  
סְתָם.

תַּאנָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כַּהֲן בַּעֲי לְזַקְפָּא יְמִינָא  
עַל שְׂמָאלָא, דְּכַתִּיב, (ויקרא ט) וַיִּשָּׂא אֶהָרָן  
אֶת יָדוֹ אֶל הָעַם וַיְבָרְכֵם. יָדוֹ פְּתִיב, וְלֹא יָדוּ.  
מִשׁוּם דְּשִׁבְחָא דִּימִינָא עַל שְׂמָאלָא. אָמַר רַבִּי  
אֶלְעָזָר, רָזָא הוּא, מִשׁוּם דְּכַתִּיב, (בראשית ג) וְהוּא  
יְמִשׁוּל בָּךְ.

תַּאנָּא, כַּהֲן דְּבַעֲי לְפָרְסָא יְדוּי, בַּעֲי דִּיתוּסְפָה  
קְדָשָׁה (ד' קמ"ו ע"ב) עַל קְדָשָׁה דִּילִיָּה,  
דְּבַעֲי לְקְדָשָׁא יְדוּי, עַל יָדָא דְקְדִישָׁא. מָאן  
יָדָא דְקְדִישָׁא. דָּא לִיּוּאָה. דְּבַעֲי כַּהֲנָא לִיטוּל  
קְדָשָׁה דְמִיָּא מִיְדוּי, דְּכַתִּיב וְקְדָשֶׁתְּ אֶת  
הַלְוִיִּם, הָא אֵינּוּן קְדִישִׁין. וְכַתִּיב בְּהוּ בְּלוּיִם,

כָּא מְצַד חֶסֶד. וְכַתוּב (תהלים קמה)  
וְחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה. אֶל תִּקְרִי  
יְבָרְכוּכָה, אֶלֹא יְבָרְכוּ כ"ה. כֹּה  
תְבָרְכוּ - בְּשֵׁם הַמְּפֹרָשׁ. כֹּה  
תְבָרְכוּ - בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.

לְמַדְנָו, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשַׁעֲתָא  
שְׁתַּכְּחָן שְׁלֵמָטָה קָם וּפּוֹרֵשׁ יָדוּי,  
כָּל הַפְּתָרִים (ספירות) הַקְּדוּשִׁים  
שְׁלֵמָעֲלָה מִתְעוּרְרִים וּמִתְקַנִּים  
לְהַתְּבָרַךְ, וּמֵאִירִים מְעַמֵּק הַבְּאָר  
שְׁנַמְשָׁךְ לְהֵם מֵאוּתוֹ עַמְק שְׁיִוצָא  
תְּמִיד, וְלֹא פּוֹסְקִים הַתְּבָרְכוֹת  
הַנוֹבְעוֹת מְבוּעִים לְכָל הָעוֹלָמוֹת,  
וּמִתְבָּרְכִים וּמִשְׁקִים מִכָּלֵם.

וְלְמַדְנָו, בְּאוּתוֹ זְמַן לַחֲשׁ  
וּשְׁתִּיקָה יֵשׁ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.  
לְמַלְךְ שְׂרוּצָה לְהַזְדוּג בְּמַלְכָה  
וּרוּצָה לְהַכְּנֵס אֵלֶיהָ בְּלַחֲשׁ, וְכָל  
הַשְּׂמִשִּׁים מִתְעוּרְרִים בְּאוּתוֹ זְמַן  
וּמִתְלַחֲשִׁים: הָרִי הַמְּלָךְ כָּא  
לְהַזְדוּג בְּמַלְכָה. מִי הַמְּלָכָה? זו  
כְּנַסְתָּ יִשְׂרָאֵל. מִי כְּנַסְתָּ יִשְׂרָאֵל?  
כְּנַסְתָּ יִשְׂרָאֵל סְתָם.

לְמַדְנָו, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כַּהֲן צְרִיף  
לְזַקֵּף יְמִין עַל שְׂמָאל, שְׁכַתוּב  
(ויקרא ט) וַיִּשָּׂא אֶהָרָן אֶת יָדוֹ אֶל  
הָעַם וַיְבָרְכֵם. יָדוֹ פְּתִיב, וְלֹא יָדוּ,  
מִשׁוּם שְׁשִׁבְחָה הַיְמִין עַל הַשְּׂמָאל.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, סוּד הוּא, מִשׁוּם  
שְׁכַתוּב (בראשית א) וְהוּא יִמְשַׁל בָּךְ.  
לְמַדְנָו, כַּהֲן שְׂרוּצָה לְפָרֵשׁ יָדוּי,  
צְרִיף שְׁיִתוּסְפָה קְדָשָׁה עַל קְדָשְׁתּוֹ,  
שְׁצַרִיף לְקָדֵשׁ יָדוּי עַל יַד הַקְּדוּשָׁה.  
מִי יַד שֶׁל הַקְּדוּשָׁה? זֶה לִוִּי, שְׁצַרִיף  
כַּהֲן לְטַל קְדָשָׁה שֶׁל מִיָּם מִיְדוּי,  
שְׁכַתוּב וְקְדָשֶׁתְּ אֶת הַלְוִיִּם. הָרִי  
הֵם קְדוּשִׁים. וְכַתוּב בְּלוּיִם, (במדבר

יח) וְגַם אֶת אַחִיף מִטָּה לִוִּי וְגו'.

שְׁבֹט אַבִּיךָ - כָּלֵל. מִכָּאן שְׁכָל  
כַּהֲן שְׁפוֹרֵשׁ יָדוּי, צְרִיף לְהַתְּקַדֵּשׁ  
עַל יְדֵי קְדוּשָׁה, לְהוֹסִיף קְדָשָׁה עַל

(במדבר יח) וְגַם אֶת אַחִיף מִטָּה לִוִּי וְגו'. שְׁבֹט אַבִּיךָ כָּלֵל. מִכָּאן, דְּכָל כַּהֲן